

ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนกับวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงิน ต่อโอกาสในการอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

An Influence of Exchange Rate, Economic, and Financial Crisis over the Probability of Survival of Thai SMEs in Textiles and Apparel Industry

พัชรพร เพ็ชรประพันธ์กุล¹ และ วินัย หอมสมบัติ²

Patcharaporn Petchprapunkul and Winai Homsombati

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาโอกาสในการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยเมื่อได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน และ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบดังกล่าวต่อความสามารถในการทำกำไรของ อุตสาหกรรม ผ่านแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอย พาเนลตามลำดับ งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากบริษัทตัวอย่าง 82 บริษัท ในช่วง พ.ศ.2554-2557 ผลการศึกษา พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนการหมุนเวียนสินค้าคงคลังส่งผลในทางลบต่อโอกาส ในการอยู่รอด ขณะที่อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนความ สามารถในการชำระดอกเบี้ย และประเภทกิจการที่ใช้แรงงานเป็นหลักส่งผลในทางบวก ด้านความ สามารถในการทำกำไรของกิจการ พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนการหมุนเวียนของ สินทรัพย์รวม อัตราส่วนการหมุนเวียนสินค้าคงคลัง อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตรา แลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ ส่งผลในเชิงบวก ขณะที่ช่วงอายุกิจการ 16-30 ปี และ 31-45 ปีมีอัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าช่วงอายุกิจการ 1-15 ปี และ 46-60 ปี ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังคง

คำสำคัญ: กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม สิ่งทอ การอยู่รอด

¹ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการ) บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ

Master's degree student in Master of Science (Management), Graduate School of Management and Innovation, King Mongkut's University of Technology Thonburi, Bangkok.

² อาจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ

Lecturer, Graduate School of Management and Innovation, King Mongkut's University of Technology Thonburi, Bangkok.

Corresponding e-mail: winai.hom@kmutt.ac.th

ต้องการการขึ้นค่าที่ตี รวมทั้งการสนับสนุนจากทางภาครัฐเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งต่อไปในอนาคต งานศึกษาชิ้นนี้ยืนยันผลการคาดการณ์ที่ว่าหาก SMEs สามารถมีผลประกอบการด้านการเงินที่ดี ก็จะเป็นการช่วยให้ธุรกิจมีการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

Abstract

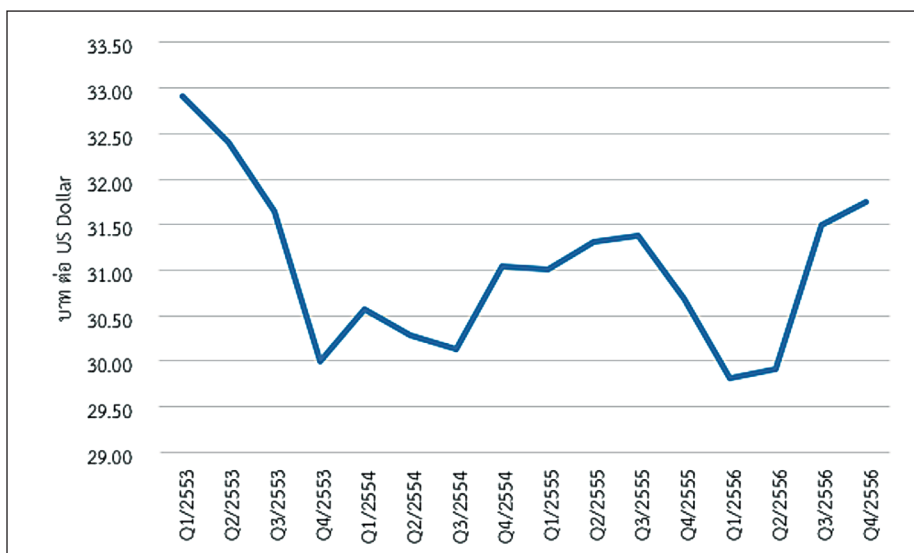
This research aims to predict the probability of business survival and profitability of Thai small and medium enterprises (SMEs) in textiles and apparel industry taking into consideration the effects of exchange rate, and macroeconomic variables. Probit regression technique and panel regression model are employed to explore such impacts with the data of 82 SMEs during 2011-2014. The results showed that, with regard to company internal operation, current ratio and inventory turnover have negative impact over survival of SMEs, while total assets turnover, net profit margin, interest coverage ratio and the labor-intensive companies were in an opposite direction. Concerning profitability factors, current ratio, total assets turnover, inventory turnover, net profit margin, debt equity ratio and the lowest exchange rate in the year were statistically significant, suggesting that these variables could help enhance profitability of the SMEs. It was found that SMEs with operating periods during 16-30 years and 31-45 years had lower profitability than those with operating periods at 1-15 years and 46-60 years. Key findings imply that there is the need of good guidance and support from the government to strengthen competitiveness of Thai SMEs in textiles and apparel industry in the current business environment. This study confirmed that once they could have good financial performance, as observed by financial ratio, they would be able to sustain their long-term operations.

Keywords: *SMEs, Textiles, Survival*

บทนำ

ในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างต่อเนื่อง เพราะทิศทางของตลาดการเงินและเศรษฐกิจโลกที่มีความซับซ้อน เห็นได้จากร้อยละการเปลี่ยนแปลงของ World GDP ที่ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ภัยธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดขึ้น ปัจจัยทางการเมืองและสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศที่ทำให้ต่างชาติขาดความเชื่อมั่น ราคาน้ำมันที่ดิ่งลง ภาวะการผันผวนในตลาดหุ้น รวมไปถึงการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน ทำให้ค่าเงินบาทเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา ค่าเงินบาทเกิดความผันผวนอย่างมาก เนื่องจากเกิดการแข็งค่าสูงสุดในรอบ 16 ปี ในช่วงเดือนเมษายน ดังแสดงในภาพที่ 1

จากหลายปัจจัยที่กล่าวมาในช่วงต้นจึงทำให้มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมต่างๆ ในช่วงที่เกิดวิกฤตลดลง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาเหล่านี้ได้ค่อนข้างยาก จึงนำไปสู่การปลดคนงานหรือการปิดตัวของบริษัทมากมายหลายแห่ง เห็นได้จากอัตราการจ้างงานที่ลดลง และอัตราการยกเลิกกิจการที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงปลาย พ.ศ.2556 และ 2557 ที่ผ่านมา (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2558) เมื่อพิจารณาไปในแต่ละอุตสาหกรรมที่มีรายได้ส่วนหนึ่งมาจากการส่งออก ตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ จะพบว่าในช่วงที่ผ่านมาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งจากภาวะอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ.2554 ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิต หรืออุปสรรคจากคู่แข่งรายสำคัญในตลาดระดับล่างอย่างประเทศเวียดนามและจีนที่ได้เปรียบในเรื่องราคาและคุณภาพ เนื่องจากมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายด้านแรงงานที่ต่ำกว่า ทำให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่ถูกลงกว่า ประเทศไทยจึงตกอยู่ในช่วงสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ประกอบกับการมีแรงงานที่จะเข้าสู่อุตสาหกรรมลดน้อยลง และยังขาดความเข้มแข็งด้านแบรนด์ของตนเอง รวมไปถึงปัญหาความล่าช้าของเทคโนโลยีต่างๆ โดยช่วงเวลาที่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยเข้าสู่วิกฤตอย่างมากคือในช่วงตั้งแต่ พ.ศ.2554 เป็นต้นมา

ภาพที่ 1 อัตราแลกเปลี่ยน US Dollar ตั้งแต่ พ.ศ.2553 ถึงพ.ศ.2556 ของประเทศไทย
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2558)

จากปัจจัยหลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้อง ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอเผชิญกับความท้าทายทางสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเป็นอย่างมาก การศึกษาครั้งนี้จึงมีเป้าหมายที่จะพยากรณ์ความน่าจะเป็นในการอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย เมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงิน พร้อมทั้งศึกษาถึงผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน ที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยผ่านวิธีการ

ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาและลดความเสียหายได้อย่างทันทั่วทั้งที่

บททวนวรรณกรรม

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มถือว่าเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้สูงเป็นอันดับต้นๆและมีการจ้างแรงงานค่อนข้างมากในแต่ละภาคส่วน จึงทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังประชาชน ซึ่งจัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และครอบคลุมอุตสาหกรรมย่อยหลายอุตสาหกรรมตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ โดยยังสามารถแบ่งตามลักษณะของโรงงานออกได้เป็นกลุ่มที่ผลิตสินค้าภายใต้ตราสินค้าของตนเอง (Brand Name) หรือกลุ่มที่สร้างแบรนด์เองที่ไม่ใช่แค่รับจ้างผลิตและออกแบบ (Original Brand Manufacturer) กลุ่มที่รับจ้างผลิตสินค้า (Original Equipment Manufacturer [OEM]) เช่น รับจ้างทอผ้า ซึ่งในปัจจุบันมีความต้องการอย่างมากที่จะพัฒนากลุ่มนี้ให้กลายเป็นกลุ่มที่สามารถออกแบบสินค้าเองได้ (Original Design Manufacturer [ODM]) เพื่อปรับตัวให้มีโอกาสในการอยู่รอดเพิ่มสูงขึ้น รัชภรณ์ณณก จันทระ (2555) กล่าวว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยทั้งจากภายในและภายนอกในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประกอบไปด้วย ค่าเงินบาทแข็งค่าซึ่งทำให้สินค้าประเภท

สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยมีราคาสูงขึ้น จนอาจส่งผลให้ประเทศคู่ค้าหันไปซื้อสินค้าของประเทศอื่นที่มีราคาต่ำกว่าแทน ปัจจัยด้านราคาวัตถุดิบ เช่น ราคาเส้นใยที่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับปัจจัยด้านค่าแรงที่เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ผู้ผลิตมีต้นทุนที่สูงขึ้นตามไปด้วย จึงส่งผลให้กำไรลดต่ำลง และอาจขาดทุนต่อเนื่องจนธุรกิจไม่รอด รวมถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรม จะทำให้ผู้ผลิตไม่มีแรงงานเพียงพอต่อการผลิตสินค้าให้ได้ตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนใจไปซื้อสินค้าจากที่อื่นจนต้องเสียส่วนแบ่งทางการตลาดไป ตลอดจนการเปิดเสรีทางการค้าที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต อาจก่อให้เกิดทั้งข้อได้เปรียบและเสียเปรียบ โดยต้องกังวลในเรื่องต้นทุนที่สูงขึ้นจนทำให้ราคาสูงกว่าคู่แข่ง ขณะเดียวกันก็ยังคงมีจุดแข็งในเรื่องความหลากหลายของสินค้า

ที่ผ่านมางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น Reynolds *et al.* (2002) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความน่าจะเป็นในการล้มเหลวของบริษัทเงินทุนในประเทศไทยเมื่อเกิดวิกฤตทางการเงินของเอเชีย โดยจะทำการศึกษถึงความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นในการอยู่รอดของบริษัทเงินทุนใน ค.ศ.1997 กับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องและมีอิทธิพล เช่น สินทรัพย์รวม รายได้สุทธิ และโครงสร้างเงินทุนผ่านการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างบริษัทที่อยู่รอดและล้มเหลวจากสถิติเชิงพรรณนา แล้วพิจารณาถึงการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ควบคู่กับการวิเคราะห์การถดถอยโพรบิท ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่าบริษัทขนาดเล็กมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นในการอยู่รอดมากกว่าโดยน่าจะเป็นเพราะมีความระมัดระวังในการก่อหนี้มากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ และไม่ได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทางการเมือง ที่อาจเป็นสาเหตุให้นำมาสู่การลงทุนและก่อหนี้ได้ ขณะที่กาญจนาลักษณ์ ณรังษี (2548) ได้เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยแบบโลจิสติก พร้อมทั้งทดสอบความถูกต้องในการพยากรณ์ เพื่อศึกษาถึงอัตราส่วนที่ส่งผลต่อความล้มเหลวทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบบจำลองประกอบด้วยค่าคงที่และอัตราส่วนทางการเงิน 6 ชนิด ผลการศึกษาพบว่า

อัตราส่วนที่มีผลกระทบต่อความล้มเหลวทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด คือ อัตราส่วนกำไรก่อนดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และรายการตัดบัญชีต่อหนี้สินหมุนเวียน รองลงมา คืออัตราส่วนรายได้จากการขายหรือบริการต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนของเจ้าของต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินค้านคงคลังต่อสินทรัพย์หมุนเวียนตามลำดับ โดยแบบจำลองมีความแม่นยำในการพยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้ามากที่สุด 1 ปี ปิติพัฒน์ นิตยกุลพันธุ์ และนงนิตย์ จันทร์จรัส (2557) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางเทคนิคสำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมธุรกิจสิ่งทอ 3 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 47 โรงงาน ในระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. 2552-2554 ผ่านการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพทางเทคนิคและขนาด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การล้อมกรอบข้อมูล (Data Envelopment Analysis [DEA]) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางเทคนิคผ่านแบบจำลองทอบิต (Tobit Model)

ผลการศึกษาพบว่าโรงงานมากกว่าร้อยละ 50 มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แต่ยังขาดการปรับปรุงหรือการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการผลิต จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อค่าประสิทธิภาพทางเทคนิคของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับกลุ่มธุรกิจสิ่งทอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของเจ้าของ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และที่ตั้งของกิจการ นอกจากนี้ ญัฐภูมิ คุ้มณเธิร์ชัย (2557) ยังได้นำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอันดับความน่าเชื่อถือกับโอกาสประสบภาวะตกต่ำทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยได้สรุปเปรียบเทียบข้อจำกัดและข้อดีของเทคนิคการวิเคราะห์และพยากรณ์การล้มละลาย เพื่อที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการทำวิจัย โดยพบว่าวิธี Logistic/Probit Regression Analysis เป็นวิธีที่น่าสนใจ เนื่องจากวิธีการนี้ได้รับการพัฒนาโดยการนำความน่าจะเป็นหรือการถ่วงน้ำหนักมาใช้ร่วมกับสมการเชิงเส้น โดยผลที่ได้จากการพยากรณ์จะถูกคำนวณให้มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งตรงกับความต้องการและวิธีนี้ยังมีโปรแกรมสำเร็จรูปที่จะช่วยให้คำนวณ

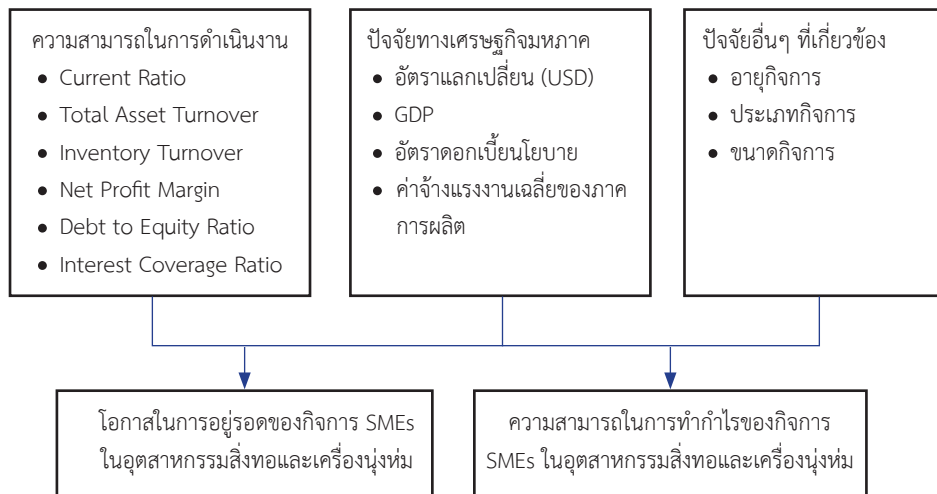
ค่าสำคัญและแบบจำลองที่เหมาะสมได้ จึงสามารถนำเอาไปใช้ได้สะดวกและง่ายต่อการทำความเข้าใจ ขณะทีวนิดา วัฒนชีวินปกรณ (2541) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนต่อสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย 3 กลุ่ม ประกอบไปด้วยกลุ่มสินค้าเกษตรกรรม กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมดั้งเดิมอย่างเสื้อผ้าสำเร็จรูป และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมใหม่ ในช่วง พ.ศ. 2527-2539 โดยมีแนวคิดที่ว่าเมื่อค่าเงินบาทอ่อนตัวลง จะทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยถูกลงสำหรับชาวต่างชาติ แต่ก็มีต้นทุนค่าจ้างแรงงานและต้นทุนจากวัตถุดิบนำเข้าที่สูงขึ้นด้วย เมื่อพิจารณาผลกระทบจากทั้ง 2 ทาง ประกอบกับปริมาณส่งออกสุทธิของสินค้าต่างๆ พบว่าเมื่อลดค่าเงินบาท จะทำให้ต้นทุนส่งออกสินค้าจากการนำเข้าปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดและการเก็บข้อมูล

ในการศึกษามีกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงดังภาพที่ 2 ในการศึกษาจะเก็บข้อมูลตั้งแต่ช่วงเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่จนถึงช่วงหลังจากที่เงินบาทเกิดการแข็งค่าสูงสุดในรอบ 16 ปีเป็นระยะเวลา 4 ปี

ตั้งแต่ พ.ศ.2554 ถึง พ.ศ.2557 ของอัตราส่วนทางการเงินสำคัญๆ ที่สะท้อนถึงความสามารถในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เป็นขนาดย่อมและขนาดกลาง ซึ่งจะพิจารณาในภาพรวมของอุตสาหกรรม จำนวน 82 แห่ง ขนาดเล็ก 63 แห่ง และขนาดกลาง 19 แห่ง รวม 328 ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ด้านตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นที่ใช้ในการอธิบาย งานศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยจะพิจารณาเลือกค่าสุดท้ายของปีเป็นตัวแทน รวมไปถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และอัตราดอกเบี้ยนโยบายในช่วงระยะเวลาเดียวกัน พร้อมทั้งค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยต่อปีของภาคการผลิตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบกับอายุกิจการที่ถูกแบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ช่วง 1-15 ปี 16-30 ปี 31-45 ปี และ 46-60 ปีตามลำดับ ประเภทของกิจการที่แบ่งตามการใช้แรงงานโดยจะให้เท่ากับ 1 เมื่อเป็นกิจการที่ใช้แรงงานเป็นหลัก และขนาดของกิจการที่แบ่งตามนิยาม SMEs โดยให้เท่ากับ 1 เมื่อเป็นขนาดเล็กและเท่ากับ 2 เมื่อเป็นขนาดกลาง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะสะท้อนถึงผลกระทบจากสถานการณ์ ณ ขณะนั้น การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน รวมไปถึงวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินต่อตัว SMEs ภายในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

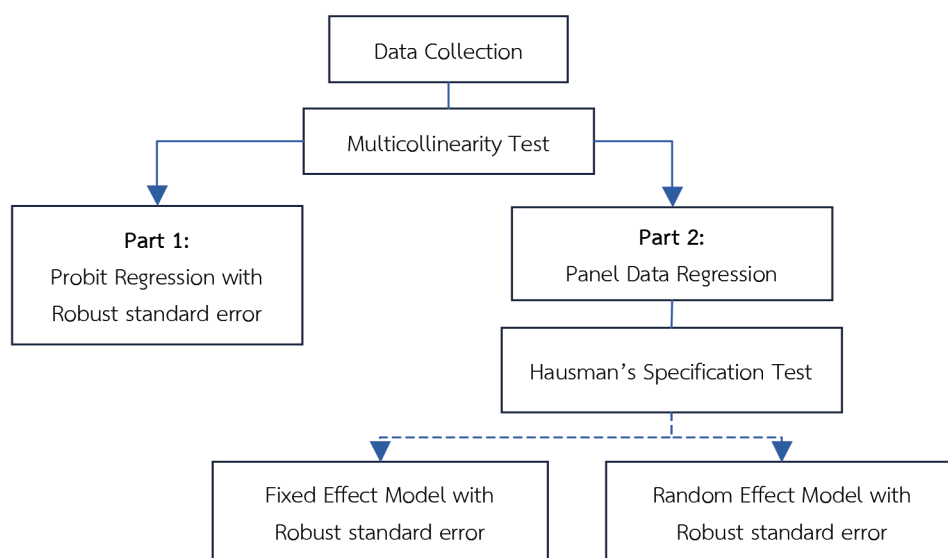
สำหรับในส่วนแรกของการศึกษาจะกำหนดให้ตัวแปรตาม (Y) มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อพิจารณาแล้วว่าเป็นกรณีที่อยู่รอด (Survival) และเท่ากับ 0 เมื่อเป็นกรณีที่ประสบปัญหาทางการเงิน (Financial Distress) ตามแนวคิดการศึกษาของ Altman *et al.* (1994) กับ Platt และ Platt (2002) โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิของกิจการเป็นหลัก กล่าวคือ กำหนดให้ $Y = 1$ เมื่อกิจการมีกำไรสุทธิ เป็นบวก และให้ $Y = 0$ เมื่อปีใดปีหนึ่งกิจการมีกำไรสุทธิติดลบ

2. ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาส่วนแรกที่จะพยากรณ์หาโอกาสในการอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ประกอบกับ

ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนนั้น เนื่องจากข้อมูลมีลักษณะเป็นของแต่ละบริษัท เรียงตามช่วงเวลา นั้นๆ จึงต้องจัดการข้อมูลให้เป็นพาดก่อน แล้วเลือกใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยโพรบิท (Probit Regression Model) แล้วจึงแปลผลเป็น Marginal Effect โดยก่อนหน้าที่จะเข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยควรจัดหน่วยของตัวแปรที่แตกต่างกันด้วยการแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปของฟังก์ชันลอการิทึม จากนั้นทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity เพื่อดูว่ามีตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลและการที่มีตัวแปรต้นจำนวนมาก ซึ่งสามารถทดสอบได้โดยดูความสัมพันธ์ของตัวแปรจากค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยกำหนดให้หากค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 ถือว่าเกิดปัญหา Multicollinearity ขึ้น (Gujarati, 2006) และต้องทำการแก้ไขโดยอาจใช้วิธีเลือกตัวแปรต้นให้เหมาะสมในแต่ละแบบจำลอง พร้อมทั้งทำการประมาณแบบจำลองโดยการทำ Robust standard error เพื่อแก้ไขปัญหาความเอนเอียงของค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Biased standard error) ที่อาจเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการศึกษาถึงผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนกับวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงิน ต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทย งานศึกษาชิ้นนี้ได้เลือกใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยพาด (Panel data regression model) โดยเลือกวิธีการประมาณที่เหมาะสมโดยการทดสอบ Hausman's Specification เพื่อคัดเลือกว่าจะประมาณการโดยวิธี Fixed Effects หรือ Random Effects โดยขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมดสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในกรอบการศึกษาส่วนแรกจะกำหนดให้ $Y = 1$ คือ กรณีที่อยู่รอดหรือมีสถานะทางการเงินที่ดี และ $Y = 0$ คือ กรณีที่ประสบปัญหาทางการเงิน ซึ่งสามารถเขียนรูปแบบแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาได้ ดังนี้

$$\Pr(\text{Survival}) = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_n X_n + u_i$$

X_1 = Current Ratio (CR)

X_2 = Total Asset Turnover (TATO)

X_3 = Inventory Turnover (INVTO)

X_4 = Net Profit Margin (NPM)

X_5 = Debt to Equity Ratio (DE)

X_6 = Interest Coverage Ratio (i)

X_7 = อัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS)

X_8 = GDP

X_9 = อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR)

X_{10} = ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของภาคการผลิต (WG)

X_{11} = อายุกิจการ (a)

X_{12} = ประเภทกิจการ (I)

X_{13} = ขนาดกิจการ (s)

u_i = Error term

เมื่อพิจารณาที่อัตราแลกเปลี่ยนจะพบว่าเกิดการแข็งค่าสูงสุดในรอบ 16 ปีเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2556 ดังนั้นถ้าใช้ค่าสุดท้ายของปีเป็นตัวแทน จึงอาจไม่สะท้อนความเป็นจริงเท่าไรนัก เพราะมีความผันผวนที่ค่อนข้างสูงในระหว่างปี ด้วยเหตุนี้จึงทำการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากกรณีแบบจำลองปกติ โดยแบ่ง X_7 ให้เป็น 2 ค่า คือ อัตราแลกเปลี่ยนสูงสุด และอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ แล้วเปรียบเทียบผลที่ได้จากทั้ง 2 กรณีซึ่งมีตัวแปรแตกต่างกัน

สำหรับส่วนที่ 2 ตัวแปรตามที่ใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไร คือ Return on Asset (ROA) และตัวแปรอิสระที่ใช้ในการอธิบายคงเดิมตามการศึกษาในส่วนที่ 1 ทำให้ได้รูปแบบแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา คือ

$$ROA = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_n X_n + u_i$$

ผลการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยมีความสามารถในการทำกำไรที่ไม่ค่อยดีนักในช่วง พ.ศ.2554 ถึง พ.ศ.2557 หรืออาจกล่าวได้ว่าเข้าสู่ภาวะขาดทุน โดยจะเห็นได้ชัดจากกิจการขนาดเล็กที่มีความสามารถในการทำกำไรเพียงร้อยละ 0.91 ในขณะที่กิจการขนาดกลางมีความสามารถในการทำกำไรโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.62 เท่านั้น

ตารางที่ 1: สรุปค่าสถิติเชิงพรรณนาของค่า ROA

	Small Enterprises				Medium Enterprises			
	Mean	SD	Min	Max	Mean	SD	Min	Max
ROA (%)	0.91	9.05	-69.83	24.95	1.62	10.05	-23.76	76.27

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า เกิดปัญหา Multicollinearity ในส่วนของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคเป็นหลัก (ดังผลแสดงการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า VIF ในภาคผนวก) งานวิจัยชิ้นนี้จึงพิจารณาเพิ่มลดตัวแปรจากแบบจำลองหลัก แล้วนำเสนอแบบจำลองย่อยที่

ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 6 แบบจำลอง เพราะเพื่อต้องการให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับผลกระทบที่แท้จริงจากตัวแปรนั้นๆ และความคงเส้นคงวา (Consistency) ของผลกระทบจากตัวแปรอื่นๆ ที่สนใจศึกษา ซึ่งแบบจำลองย่อยทั้ง 6 ประเมินค่าด้วยวิธี Robust standard error รายละเอียดของแต่ละแบบจำลองสามารถสรุปได้ ดังนี้

- Model 1: ไม่รวมตัวแปรปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- Model 2: รวมเฉพาะปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวม Debt to Equity Ratio
- Model 3: รวมเฉพาะ อัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) และ GDP แต่ไม่รวม Debt to Equity Ratio
- Model 4: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) และ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR) แต่ไม่รวม Debt to Equity Ratio
- Model 5: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) และ ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของภาคการผลิต (WG) แต่ไม่รวม Debt to Equity Ratio
- Model 6: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) แต่ในลักษณะอัตราแลกเปลี่ยนสูงสุดและอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ แต่ไม่รวม Debt to Equity Ratio

ผลการศึกษาในส่วนที่ 1 ด้านการศึกษาโอกาสในการอยู่รอดของกิจการ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยแสดงผลดังตารางที่ 2 โดย พบว่า ผลกระทบของแต่ละตัวแปรในทุกแบบจำลองมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากแบบจำลองที่ 2 เป็นแบบจำลองที่ค่อนข้างสมบูรณ์เพราะรวมตัวแปรที่สนใจศึกษาทุกกลุ่ม ดังนั้น การแปลความหมายในงานศึกษานี้จึงผลจากแบบจำลองที่ 2 เป็นหลัก กล่าวคือ ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อโอกาสในการอยู่รอดของ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ประกอบกับผลกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ได้แก่ Current Ratio, Total Asset Turnover, Inventory Turnover, Net Profit Margin, Interest Coverage Ratio และประสิทธิภาพการกรณิที่ใช้แรงงานเป็นหลัก ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 ขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของกิจการ พบว่า ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อโอกาสในการอยู่รอดของกิจการ SMEs

เมื่อพิจารณาผลจาก Marginal Effect พบว่าถ้า Current Ratio เปลี่ยนแปลงไป (เพิ่มขึ้น) 1 หน่วยจากค่าเฉลี่ย จะทำให้โอกาสของกิจการ SMEs ที่จะอยู่รอดลดลง 0.1293 หน่วย เช่นเดียวกันเมื่อ Inventory Turnover เปลี่ยนแปลงไป (เพิ่มขึ้น) 1 หน่วยจากค่าเฉลี่ย จะทำให้โอกาสที่จะอยู่รอดลดลง 0.2192 หน่วย แต่หาก Total Asset Turnover, Net Profit Margin และ Interest Coverage Ratio เปลี่ยนแปลงไป (เพิ่มขึ้น) 1 หน่วยจากค่าเฉลี่ย จะทำให้ความน่าจะเป็นที่จะอยู่รอดเพิ่มขึ้น 0.3816, 0.0389 และ 0.0042 หน่วย ตามลำดับ ในขณะที่ถ้าประสิทธิภาพการเป็นกรณิที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (I) เปลี่ยนแปลงไปจาก 0 เป็น 1 ความน่าจะเป็นที่จะอยู่รอดจะเพิ่มขึ้น 0.1185 หน่วย

ในส่วนการศึกษามูลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เช่นเดียวกับส่วนที่ 1 เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเองมีค่อนข้างสูง หรือเกิดปัญหา Multicollinearity (ดังผลแสดงการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า VIF ในภาคผนวก) จึงทำให้ในการศึกษาจึงพิจารณาประมาณค่าแบบจำลองย่อย 6 แบบจำลอง ซึ่งรายละเอียดของแต่ละแบบจำลองเป็น ดังนี้

- Model 1: ไม่รวมตัวแปรปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- Model 2: รวมเฉพาะปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวม Interest Coverage Ratio
- Model 3: รวมเฉพาะ อัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) GDP และ อายุกิจการ (a) แต่ไม่รวม Interest Coverage Ratio
- Model 4: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR) และ อายุกิจการ (a) แต่ไม่รวม Interest Coverage Ratio
- Model 5: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของภาคการผลิต (WG) และ อายุกิจการ (a) แต่ไม่รวม Interest Coverage Ratio
- Model 6: รวมเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยน (exchgUS) แต่ในลักษณะอัตราแลกเปลี่ยนสูงสุดและอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ และ อายุกิจการ (a) แต่ไม่รวม Interest Coverage Ratio

ตารางที่ 2: ผลประมาณค่าแบบจำลองโอกาสในการอยู่รอดของกิจการ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

โอกาสในการอยู่รอดของกิจการ	Model 1			Model 2			Model 3		
	Coefficient	P-value	Marginal Effect	Coefficient	P-value	Marginal Effect	Coefficient	P-value	Marginal Effect
ln_CR	-0.3505	0.0000	-0.1398	-0.3241	0.0000	-0.1293	-0.3590	0.0000	-0.1432
ln_TATO	0.8828	0.0000	0.3522	0.9566	0.0000	0.3816	0.9082	0.0000	0.3623
ln_INVTO	-0.5379	0.0000	-0.2146	-0.5494	0.0000	-0.2192	-0.5497	0.0000	-0.2193
NPM	0.1011	0.0030	0.0403	0.0975	0.0050	0.0389	0.1020	0.0040	0.0407
DE	0.0013	0.2240	0.0005						
i	0.0110	0.0070	0.0044	0.0106	0.0110	0.0042	0.0112	0.0050	0.0045
ln_exchgUS							-0.4400	0.8860	-0.1755
ln_max									
ln_min									
ln_GDP							2.4429	0.2620	0.9745
PR									
ln_WG									
s_1				0.1865	0.3550	0.0742			
l				0.2982	0.0850	0.1185			
a_2				-0.1970	0.2560	-0.0785			
a_3				0.0704	0.8290	0.0281			
a_4				-0.3526	0.5530	-0.1381			
Cons	0.7390	0.0000		0.5320	0.0310		-19.9298	0.2650	
Wald chi2	76.67	83.36	75.98						
Pseudo R2	0.2776	0.2860	0.2803						

ตารางที่ 2: (ต่อ)

โอกาสในการอยู่รอดของกิจการ	Model 4			Model 5			Model 6		
	Coefficient	P-value	Marginal Effect	Coefficient	P-value	Marginal Effect	Coefficient	P-value	Marginal Effect
ln_CR	-0.3584	0.0000	-0.1430	-0.3582	0.0000	-0.1429	-0.3562	0.0000	-0.1421
ln_TATO	0.9070	0.0000	0.3618	0.9067	0.0000	0.3617	0.9059	0.0000	0.3614
ln_INVTO	-0.5489	0.0000	-0.2190	-0.5488	0.0000	-0.2189	-0.5461	0.0000	-0.2179
NPM	0.1018	0.0040	0.0406	0.1018	0.0040	0.0406	0.1023	0.0040	0.0408
DE									
i	0.0112	0.0060	0.0045	0.0112	0.0060	0.0045	0.0110	0.0070	0.0044
ln_exchgUS	-1.4574	0.6890	-0.5814	-0.7081	0.8270	-0.2825			
ln_max							4.6300	0.3250	1.8470
ln_min							-0.6843	0.7550	-0.2730
ln_GDP									
PR	-0.2438	0.2920	-0.0973						
ln_WG				0.7346	0.2990	0.2930			
s_1									
l									
a_2									
a_3									
a_4									
Cons	6.4383	0.6220		-3.5782	0.7090		-13.0363	0.4380	
Wald chi2	75.80	75.75	74.94						
Pseudo R2	0.2800	0.2799	0.2792						

หมายเหตุ จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณแบบจำลองทั้ง 6 เท่ากับ 328 ค่าสังเกต (Observation)

ตารางที่ 3: ผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

Return on Asset	Model 1 (Fixed Effects)		Model 2 (Random Effects)		Model 3 (Random Effects)	
	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value
ln_CR	1.6552	0.0000	1.2411	0.0050	1.0901	0.0020
ln_TATO	2.8558	0.1400	0.9758	0.0700	0.7583	0.1060
ln_INVTO	0.2591	0.7440	1.0661	0.0010	1.0937	0.0010
NPM	0.7993	0.0000	0.8112	0.0000	0.8183	0.0000
DE	0.0024	0.6670	0.0034	0.0440	0.0026	0.0460
i	-0.0012	0.7640				
ln_exchgUS					5.0126	0.5110
ln_max						
ln_min						
ln_GDP					0.3307	0.9320

ตารางที่ 3: (ต่อ)

Return on	Model 1 (Fixed Effects)		Model 2 (Random Effects)		Model 3 (Random Effects)	
Asset	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value
PR						
ln_WG						
s_1			-0.6590	0.4570		
l			0.6210	0.2690		
a_2			-1.3817	0.0230	-1.3667	0.0280
a_3			-1.1010	0.1320	-1.2394	0.1250
a_4			-0.9868	0.3870	-0.7201	0.5550
Cons	-0.8166	0.7490	-0.3228	0.6470	-20.8213	0.6900
F or Wald chi2	176.45	320.23	270.63			
Overall R2	77.2300	80.5900	80.4700			
Return on	Model 4 (Random Effects)		Model 5 (Random Effects)		Model 6 (Random Effects)	
Asset	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value	Coefficient	P-value
ln_CR	1.0837	0.0020	1.0824	0.0020	1.0796	0.0020
ln_TATO	0.7722	0.1000	0.7752	0.0990	0.7999	0.0920
ln_INVTO	1.0895	0.0010	1.0887	0.0010	1.0813	0.0010
NPM	0.8184	0.0000	0.8185	0.0000	0.8200	0.0000
DE	0.0026	0.0430	0.0026	0.0420	0.0019	0.0530
i						
ln_exchgUS	2.6267	0.6780	2.9898	0.6520		
ln_max					4.0065	0.7780
ln_min					11.6705	0.0830
ln_GDP						
PR	-0.2359	0.6320				
ln_WG			0.8461	0.5870		
s_1						
l						
a_2	-1.3688	0.0280	-1.3691	0.0280	-1.3623	0.0280
a_3	-1.2604	0.1020	-1.2653	0.1010	-1.3749	0.0850
a_4	-0.7221	0.5550	-0.7224	0.5560	-0.7109	0.5640
Cons	-8.9190	0.6830	-18.6044	0.5550	-54.1239	0.4210
F or Wald chi2	275.46	276.39	297.46			
Overall R2	80.4800	80.4800	80.6700			

หมายเหตุ จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณแบบจำลองทั้ง 6 เท่ากับ 328 ค่าสังเกต (Observation)

สำหรับส่วนที่ 2 จากผลที่ได้ พบว่า แต่ละแบบจำลองมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแบบจำลองที่ 6 เป็นแบบจำลองที่ค่อนข้างสมบูรณ์เพราะรวมตัวแปรที่สนใจศึกษาทุกกลุ่มและมีค่า Overall R² สูงที่สุด ดังนั้น การแปลผลในการศึกษานี้จึงอ้างอิงจากแบบจำลองที่ 6 เป็นหลัก ซึ่งสามารถแปล

ผลได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรของ SMEs ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ได้แก่ Current Ratio, Total Asset Turnover, Inventory Turnover, Net Profit Margin, Debt Equity Ratio, อัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ, ช่วงอายุกิจการ 16-30 ปีและ 31-45 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 โดยที่ Current Ratio, Total Asset Turnover, Inventory Turnover, Net Profit Margin, Debt Equity Ratio และอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ ส่งผลในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ขณะที่เมื่อทดสอบเพิ่มเติม พบว่า ช่วงอายุกิจการ 16-30 ปีและ 31-45 ปีมีค่าที่ได้จากการประมาณแบบจำลองเป็นลบ นั้นหมายความว่า กิจการที่มีอายุในช่วง 16-30 ปีและ 31-45 ปี มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าช่วงอายุกิจการ 1-15 ปีและ 46-60 ปี ในขณะที่ไม่พบผลอย่างมีนัยสำคัญจากปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะที่ไม่ค่อยสู้ดีและไม่คุ้มค่าที่จะลงทุนเท่าไรนัก เนื่องจากผลกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยที่มีค่าน้อยมากไปจนถึงขาดทุน ซึ่งในส่วนของพยากรณ์หาโอกาสในการอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ประกอบกับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนนั้นสามารถสรุปได้ว่า Current Ratio และ Inventory Turnover ส่งผลในทางลบต่อโอกาสในการอยู่รอด ในขณะที่ Total Asset Turnover, Net Profit Margin, Interest Coverage Ratio และประเภทกิจการกรณีที่ใช้แรงงานเป็นหลักส่งผลในทางบวกต่อโอกาสในการอยู่รอด นั่นคือไม่จำเป็นว่าเมื่อมีสภาพคล่องหรือการหมุนเวียนสินค้าคงคลังที่ดีกว่าแล้วอุตสาหกรรมนั้นๆ จะมีโอกาสอยู่รอดมากกว่าเสมอไปถ้ายังคงบริหารจัดการได้ไม่ดีพอ แต่ขณะเดียวกัน

สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทย ถ้ามีการหมุนเวียนสินทรัพย์ อัตรากำไรสุทธิ และความสามารถในการชำระดอกเบี้ยที่ดีกว่า จะแสดงถึงโอกาสในการอยู่รอดที่สูงกว่า เช่นเดียวกันถ้าเป็นกิจการประเภทที่ไม่ใช้แรงงานเป็นหลักก็จะมีโอกาสในการอยู่รอดที่สูงกว่าด้วย ซึ่งอาจหมายถึงกรณีกิจการประเภทซื้อมาขายไป เนื่องจากไม่ค่อยได้รับผลกระทบจากค่าแรงมากเท่ากับกิจการที่เน้นด้านการผลิต สำหรับสาเหตุที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย อาจจะเป็นเพราะการศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลเป็นรายบริษัท จึงทำให้ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบโดยตรงให้เห็นอย่างเด่นชัด ประกอบกับปัญหาข้อจำกัดของข้อมูล นอกจากนี้ในการศึกษาถึงผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนกับวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดย่อมและขนาดกลางของประเทศไทยสรุปได้ว่า Current Ratio, Total Asset Turnover, Inventory Turnover, Net Profit Margin, Debt Equity Ratio และอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดในปีนั้นๆ ส่งผลในเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ขณะที่ช่วงอายุกิจการ 16-30 ปีและ 31-45 ปีส่งผลในเชิงลบ โดยช่วงอายุกิจการ 16-30 ปีและ 31-45 ปีมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าช่วงอายุกิจการ 1-15 ปีและ 46-60 ปี แสดงว่าถ้ากิจการในอุตสาหกรรมดังกล่าวมีสภาพคล่อง การหมุนเวียนสินทรัพย์ การหมุนเวียนสินค้าคงคลัง อัตรากำไร

สุทธิ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงแล้ว จะทำให้มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นด้วย เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการสร้างผลการดำเนินงานที่ดี เช่นเดียวกันถ้าอัตราแลกเปลี่ยนค่าสุดท้ายในปีนั้นๆ มีค่าสูงขึ้น หรือเรียกได้ว่าเงินบาทอ่อนค่าลง ก็จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าถูกลงในสายตาผู้ค้าต่างชาติตามแนวคิดของ วนิดา วัฒนชีวินปกรณ์ (2541) นอกจากนี้ถ้ากิจการอยู่ในช่วงเพิ่งเริ่มต้นหรือมีมานานจนถึงรุ่นที่ 2 และ 3 ซึ่งมักจะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่น่าสนใจมาใช้ จะทำให้เป็นผลดีต่อความสามารถในการทำกำไรเมื่อดำเนินธุรกิจมากกว่ากิจการที่มีอายุอยู่ในช่วงกลางๆ ในขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคอื่นๆ ก็ยังคงไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับการศึกษาในส่วนแรก อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังคงต้องการการขึ้นน้ำที่ดี ประกอบกับการสนับสนุนจากทางภาครัฐเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูลงบการเงิน เนื่องจากในเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะมีรายงานงบการเงินของแต่ละบริษัทอยู่ที่ 5 ปีย้อนหลัง นับจากปีล่าสุด โดยที่ส่วนใหญ่จะมีข้อมูลครบถ้วนที่ 4 ปีย้อนหลัง ทำให้ข้อมูลในส่วนของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งเป็นข้อมูลประเภทอนุกรมเวลา (Time-series) มีจำนวนที่น้อยมาก จนอาจไม่เห็นแนวโน้มของแต่ละปัจจัยทำให้ปัจจัยเหล่านั้นไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อตัวแปรตาม ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคตกรณีที่มีข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อดูผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวว่าจะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร และสามารถพิจารณาทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของปัจจัยอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลโดยตรงต่อตัวอุตสาหกรรม เช่น ฝีมือและทักษะ การมีนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือการมีแบรนด์เป็นของตนเอง กรณีที่สามารถเก็บและจัดสรรข้อมูลเหล่านั้นได้

ภาคผนวก: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และค่า VIF

ตัวแปร	ความสามารถในการดำเนินงาน					ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค					
	cr	tato	invto	npm	de	i	exchg_US	max	min	gdpm	pr
tato	-0.1034										
invto	-0.0752	0.2326									
npm	-0.0458	0.1426	0.0462								
de	0.0097	0.0571	-0.0285	0.0064							
i	-0.0249	0.1570	0.0340	0.2558	0.0109						
exchgus	0.0316	-0.0728	-0.0304	-0.1002	-0.0159	-0.0252					
max	0.0588	-0.0889	-0.0177	-0.0998	-0.0174	-0.0515	0.8527				
min	0.0187	-0.0460	-0.0197	-0.0596	0.0606	-0.0583	0.0622	0.2778			
gdpm	0.0693	-0.0775	0.0018	-0.0675	-0.0256	-0.0559	0.5135	0.8788	0.2559		
pr	-0.0659	0.0871	0.0094	0.0887	0.0182	0.0578	-0.7007	-0.9700	-0.3285	-0.9654	
wage	0.0670	-0.0862	-0.0075	-0.0853	-0.0130	-0.0620	0.6191	0.9377	0.4091	0.9743	-0.9923
VIF	1.0200	1.1100	1.0600	1.0900	1.0100	1.0900	8.5000	4.4900	1.0900	63.7700	92.2900

หมายเหตุ แบบจำลองจะเกิดปัญหา Multicollinearity หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า 0.8 หรือค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 (Gujarati, 2006)

เอกสารอ้างอิง

- กัญญลักษณ์ ณ รัชชี. (2548). การพยากรณ์ความล้มเหลวทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ณัฐวุฒิ คุ้มแผนเจียรชัย. (2557). ความสัมพันธ์ของอันดับความน่าเชื่อถือกับโอกาสประกอบภาวะตกต่ำทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก http://www.sec.or.th/TH/Documents/SEC_WPF/sec_wpf_03_01.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2558). อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร (2545-ปัจจุบัน). สืบค้นจาก <http://www2.bot.or.th/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=123&language=TH>
- จักรกรณณิก จันทระ. (2555). อนาคตอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย. สืบค้นจาก <http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/TextileIndustry-intheFuture.pdf>
- ปิติพัฒน์ นิตยกุลพันธุ์, และ นงศันต์ จันทร์จรัส. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพทางเทคนิคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มธุรกิจสิ่งทอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ. 1 (2), 63-75.
- วนิดา วัฒนชีวินปกรณ์. (2541). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อสินค้าที่สำคัญของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2558). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2558. สืบค้นจาก <http://www.sme.go.th/th/index.php/data-alert/alert/report-smes-year/report-year/report-year-2558>
- Altman, E.I., Marco, G., & Varetto, F. (1994). Corporate distress diagnosis: Comparisons using linear discriminant analysis and neural networks (the Italian experience). *Journal of Banking & Finance*, 18 (3), 505-529.
- Gujarati, D.N. (2006). *Basic Econometrics* (Fourth Edition). New Delhi: Tata McGraw-Hill Education.
- Platt, H.D., and Platt, M.B. (2002). Predicting corporate financial distress: reflections on choice-based sample bias. *Journal of Economics and Finance*, 26 (2), 184-199.
- Reynolds S., Fowles R., Gander J., Kunaporntham W., & Ratanakomut S. (2002). Forecasting the probability of failure of Thailand's financial companies in the Asian financial crisis. *Economic Development and Cultural Change*, 51 (1), 237-246.